

Goetheho dopisy i Óda na Vřídlo. Poesiomat v Karlových Varech mluví a zpívá melodií regionu

16.5.2025 - | PROTEXT

Poesiomaty umísťuje od roku 2015 do ulic českých i zahraničních měst spolek Piána na ulici zakladatele Ondřeje Kobzy. „Zatímco první Poesiomat byl především jukeboxem na poezii, dnes nabízí širokou paletu zvukových forem: od básní a písní přes archivní nahrávky až po vyprávění pamětníků či autentické zvuky,” vysvětlil autor projektu.

Karlovy Vary patří podle Kobzy mezi města, která mají silný genius loci. *"Poesiomat je vlastně o paměti toho místa a tady v Karlových Varech, kde se kdysi procházel Goethe a Dvořák tu měl českou premiéru Novosvětské, je to velmi silná věc. Všude kolem je zakopaná společná paměť. A my ji pomocí téhle trubky, která vede z podzemí, pouštíme ven. Podobně jako kdysi permoníci prý na svět vypustili Vřídlo,"* říká Kobza.

Zvukem ke kultivaci veřejného prostoru

Poesiomat u Alžbětiny lázní mohl vzniknout díky podpoře projektu Město bez kouře a radnice Karlových Varů. *"Těší mě, že se právě Karlovy Vary stávají dalším městem, kde je instalován Poesiomat. Díky němu si lidé mohou ve Varech odpočinout nejen tělem, ale i duší. Mám radost i z toho, že dramaturgie myslí hlavně na místní obyvatele a jejich společnou historii,"* uvedla primátorka města Karlovy Vary Andrea Pfeffer Ferklová.

Poesiomat odvypráví příběh jednoho z nejvýznamnějších měst české historie za pomoci úryvků z povídek, historických reportáží, písní a básní. *"Projekt jsme podporovali od začátku, protože víme, že změna začíná i ve veřejném prostoru. A atraktivní město není jen výsledkem technických opatření, ale i kulturních impulsů. Poesiomat je jedním z nich,"* doplnila Růžena Rousková ze společnosti Philip Morris ČR a.s.

Iniciativa **Město bez kouře** se spolu s bojem proti cigaretovému dýmu snaží také o širší kultivaci veřejného prostoru, v minulosti proto projekt podpořil instalaci nového informačního systému či stojanů na kola. Město bez kouře vnímá Poesiomat jako další způsob, jak originálně obohatit veřejný prostor prvkem s výraznou kulturní přidanou hodnotu.

Žerty o cestování do Varů i odkaz slavného balneologa

V Karlových Varech se posluchači mohou těšit na nahrávky spojené s historií i současností. O složité cestě do Karlových Varů v Poesiomatu glosuje jak moderátor Marek Eben, tak i básník Johann Wolfgang Goethe, který město na soutoku Ohře a Teplé navštívil celkem třináctkrát a o svých dlouhých cestách do Varů žertoval, že už vykonaly polovinu léčebné kúry.

Osobitý text historika Zdeňka Šmída, namluvený karlovarským rodákem a moderátorem Alešem Hárou, zase seznamuje posluchače s revolučním přístupem k lázeňství přezdívaného Hippokrata Karlových Varů, lékaře a balneologa Davida Bechera, který by letos oslavil 300 let.

Poesiomat nezapomíná ani na českou premiéru poslední symfonie Antonína Dvořáka - Novosvětské z roku 1894 nebo dnes už neexistující folkové uskupení Čp. 8. Hlas poezie pak v mluvící soše reprezentují autoři jako byl Quido Machulka, Karel Fron nebo Jaroslav Vrchlický a jeho slavný

překlad Ódy na Vřídlo. *"Máme tam ale i Šviháka lázeňského od Jiřího Schelingera, hlas herce Viktora Braunreitera zase skvěle oživuje téměř zapomenutého autora prvního manifestu DADA Waltera Sernera,"* doplnil Kobza.

Poesiomat v Karlových Varech je v pořadí jednaosmdesátým zařízením svého druhu v České republice. Poetická mluvítka kolemjdoucí oslovují v desítkách českých, ale i zahraničních měst. Básně nebo písně zní ze zařízení na ulicích ve francouzské Paříži, irském Dublinu, německém Heidelbergu či americkém Buffalu.

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/goetheho-dopisy-i-oda-na-vridlo-poesiomat-v-karlovyh-va-rech-mluvi-a-zpiva-melodii-regionu/2674141>